

kring oyggjarnar

Um 11-tíðina mánakvöldið rendi hesin bilurin út av í Prestá við Skála. Bilurin rendi á rekkverkið á brúnni, og bóltaði síðan í ánnu. Bilforarin varð innlagdur á landssjúkrahúsið. Hann hevði fingið so álvarsligan innvortis skaða, at neyðugt var við skurðviðgerð.

Ferðamannaheimið havt 30 prosent fleiri gistingar í ár

Í tíðarskeiðinum frá 1. november í fjør til 31. oktober í ár hevur Ferðamannaheimið Fráhald í Havn havt um 3.700 fleiri gistingar enn árið frammanundan. Í ár hevur heimið havt tilsamans 15.371 gistingar, meðan talið í fjør var 11.646.

Tað eru íslendingar, sum hava havt tær flestu gistingarnar á heiminum í ár, tilsamans 4.760. Síðan koma føroyingar við 3.170 gistingum, danir við 2.600, norðmenn við 1.310 og sviar við 1.260.

Grindin í Sandvík

Í grindini, sum doyði í Sandvík mánadagin, vórðu merktir 118 hvalir, 569 1/2 skinn. Hetta er 4,8 skinn uppá hvalin í miðal og er tað góð vurdering.

Grindin varð funnin um 9-tíðina um morgunin við Sandvíksfles av »Vesturhavinum bliða« og triggar timar seinni legði hon beinini í Sandvík.

Av tí at Sandvík ikki er góðkend sum hvalvág, varð tvær reisir roynt at fáa grindina um Mjóvanes og inn á Hvalba, men hetta eydnaðist ikki, tí ein broddur av vestfallinum var á nesinum. At enda setti hon sjálf kós inn á Sandvík og gjørdi landgongd.

Ongin skaði hendi, hvørki á fólk ella bátum. Onkur litil bátur fekk eitt brot, men teir skolaðu upp á sandin og fóru ikki runt. 14 bátar

hildu grindini, sum var spøk, til og er hetta fyrstu ferð í 37 ár, at grind er deyð í Sandvík.

Upplýst verður sunnanefir, at hesir 118 hvalirnir bert vóru ein triðingur av grindini, sum »Vesturhavið bliða« fann. Ein størri bólkur tók seg burturúr, áðrenn fleiri bátar komu til.

Grindin varð býtt til alla oynda, 6401 partar, hetta bleiv 0,072 skinn, ella góð 7 pund, í part.

Hetta er fjórða grindin, sum leggur beinini í Suðuroynni í ár. 3. februar doyðu 68 hvalir í Trongisvági, 19. sept. 208 í Fámien og 30. sept. doyðu 97 hvalir í Hvalba.

Suðuroyggin er eitt grindaumdømi, og so leiði grindin ikki er minni enn 35 hvalir ber til at byta, men tá er litið í part. Hetta varð gjørt í fjør einaferð og tá rúmaðust allir partarnir hjá tvørámonnum í einum lastbili.

Gongst illa við upsaveiðuni

Úrslitið av royndarfiskiskapinum hjá Miðvægingi við gønum eftir upsar hevur higartil ikki givið nakkað serliga gott úrslit.

Miðvægingur hevur roynt á Sandoyarbankanum, Mykinesgrunninum, Skeivabanka, Stórutungu, Føroyabanka og norðan fyri Mykines, men síðani hann byrjaði, 18. oktober, hevur hann bert avreitt 20.000 pund.

Miðvægingur er leigaður í tveir mánaðir, til 17. desember. Í løtuni liggur hann á Miðvægingi og biðar eftir betri veðri.

Føroyingar størri fyrirumun av sáttmálanum

— lodnukvotan neyvan størri komandi ár

Í vikuni hevur íslenski fiskimálaráðharrin, Matthías Bjarnason, verið í Føroyum. Hann hevur umframt at vitja virki og stovnar, sum hava tilknýti til fiskivinnuna, havt samrøður við landsstýrið.

SOSIALURIN hevur skift nøkur orð við ráðharran um m.a. útlenska veiðu á íslensku landleiðini og íslensku fiskivinnuna.

Galdandi sáttmáli millum Føroyar og Ísland loyvir føroyingum at fiska 8.000 tons av toski, 9.000 av øðrum og 25.000 tons av lodnu árliga í íslenskum sjógvi.

Verða hesi tøl størri komandi ár?

— Tað tori eg ikki at siga, tí broytingar í sáttmálanum skulu góðkennast av Altinginum og har eri eg bert ein av 60.

Føroyingar hava lagt dent á, at sáttmálin um lodnuveiðuna verður endurnýggjaður soleiðis, at veiðan kann byrja longu í januar, tvs. samstundis sum íslensku skipini byrja. Sjálvur eri eg fyri hesum og eg veit, at íslenska stjórnin tekur undir við tí.

Hinvegin vænti eg, tað verður torført at ganga ynski landsstýrisins um eina størri lodnukvotu á meti.

— Nú hava føroyingar størstan fyrirumun av sáttmálanum, t.d. fáa íslendingar onki afturfyrir tey 17.000 tonsini av toski og øðrum.

— Tað er rætt, at føroyingar hava fyrirumunin, men hinvegin ber til at hava nógv størri samvinnu millum Føroyar og Ísland. Tað er longu samvinna millum føroyingar og íslenska felagið Coldwater í USA um selu av frystum fiskavørum. Av hesi samvinnuni hava báðar tjóðirnar fyrirumunir.

Føroyingar ikki útlendingar

— Er nøkur misnøgd í Íslandi í sambandi við, at føroyingar sleppa at fiska innanfyri 200 fjórðinga markid?

— Tað kann ikki nokast, at mótstøðan er stør mót útlendskari fiskiveiði yvirhever á íslensku landleiðini, serliga toska-

Petur Reinert og Matthías Bjarnason — samráðingar verða aftur um 3 vikur

veiði. Hetta er sjálvandi ein náttúrligur atburður hjá teimum, sum hava verið noyddir at tola strong tiltøk frá myndugleikunum og annaðhvørt binda sín egnu skip ella avmarka fiskiskapin.

Hinvegin er ikki talan um so stóran part av heildarveiðuni, at tað er neyðugt at siga upp sáttmálan við føroyingar. Eg meti, at tað er av ógvuliga stórum týðningi fyri eitt strandariki sum Ísland, at tað er lagaligt móti øðrum tjóðum, tá tað fær fullan rætt til at nýta sitt egnu havumráði. Og vit eiga fyrst og fremst at vera lagaligir móti eini brøðratjóð, sum byggir alla sína tilveru á fiskiveiði og fiskivinnu.

Eg havi ofta sagt heima í Íslandi, at eg ongantíð liti á føroyingar sum útlendingar, men sum vinir og frændur.

Bretar góvust í fjør aftaná 600 ár á íslandsmiðum

— Hvørji onnur lond veiða í íslenskum sjógvi? — Bretar hava sjálvandi veitt mest innanfyri

200 fjórðinga markid, teir hava fiskað undir Íslandi í góðar 6 øldir. Men hesin fiskiskapur endaði 1. desember í fjør. Tað hevur tí ongin bretscur trolari verið undir Íslandi nú í eitt ár. Sáttmálin við V-Týskland varð gjørdur til tvey ár og hann fer úr gildi 28. november h.á. og verður ikki framlongdur. Sambært hesum sáttmála sluppu týskarar at veiða 60.000 tons um árið, harav í mesta lagi 5.000 tons av toski.

Annars hevur Ísland sáttmála við tvær tjóðir umframt Føroyar, Noreg og Belgíu. Norðmenn sleppa ikki at veiða meira enn 3.000 tons um árið, tað er mest brosmá, og toskaveiðan hjá teimum fer ikki upp um 200 tons.

Belgiumenn hava 10 litlar trolarar undir Íslandi, harav eru teir triggar minni enn 200 tons og fyra millum 2 og 300 tons. Miðalaldurin hjá hesum skipum er 22 ár, so hesin fiskiskapurin minkar av sær sjálvum. Belgisku trolararnir sleppa at fiska 1500 tons av toski um árið. Hesar báðir sáttmálarar eru ikki uppsagdir.

— Hevur tað havt avleiðingar fyri Ísland, at bretar eru útistongdir?

— Tað hevur ongar avleiðingar havt. Bretar hava boðað frá, at tað er landingarbann móti ísfiski í Bretlandi, men hetta hevur ongan týðning, tí vit eru ikki hugaðir fyri at flyta út ráfisk.

Hinvegin eru bretar nú í júst somu støðu sum íslendingar vóru í, tá álopini á okkum vóru sum harðast. Nústáðni skilja bretar, at tað hevur stóran týðning fyri bretska fiskiveiði og fiskivinnu at flyta út fiskimarkið, verja fiskastovrnarnar og nýta teir á skynsaman hátt. Tí gerast vit nú allir samherjar, men tað skuldi heldur verið fyrr.

— Fiska íslendingar í EEC-sjógvi?

— Nei, íslendingar fiska einans í egnum sjógvi. Vit sleppa ikki at fiska í Norðsjónum, men hetta eru vit sáttir við.

Hetta er ikki okkara havumráði og tí eru vit nøgdri við, at tjóðirnar, sum eiga miðini í Norðsjónum, sjálvar nýta tey á sama hátt sum vit hava lagt hovuðsðentin á at nýta okkara egnu fiskimið.

Kvotur og avmarkingar eisini av egnari veiði

— Er íslenska toskaveiðin minni í ár?

— Hon er ikki minni enn hon hevur verið, men hon kundi blivið nógv størri, vóru tær stóru avmarkingarnar ikki settar í verk. Loyvda meskaviddin í trolum varð fyrst hækkað úr 120 mm í 135 og 1. februar í ár upp í 155 mm. Vit hava friðað stór øki, annaðhvørt fyri allari veiði ella fyri troling.

Myndugleikarnir leggja hald á allan undirmátsfisk, sum verður landaður, nú aftaná at reglur eru gjørdar um, hvussu minstastøddin má vera á veiddum fiski. Og eg má siga, at eg eri ógvuliga fegin um, hvussu tolnir íslensku sjómenninir hava verið, tað hevur verið